

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
підприємництва, торгівлі та
туристичного бізнесу
Протокол № 2 від 04.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

**ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ В УМОВАХ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ**

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

всі
всі
третій (освітньо-науковий)
всі

Статус дисципліни

вибіркова

Мова викладання, навчання та оцінювання

українська

Розробник:

д.н.держ.упр, доцент

Олена АХМЕДОВА

Завідувач кафедри
підприємництва, торгівлі
та туристичного бізнесу

Марина САЛУН

Харків
2025

ВСТУП

Сучасні виклики, що постають перед галуззю туризму (війни, терористичні атаки, пандемії, природні катаклізми) неможливо вирішити без ефективної державної політики. Зважаючи на роль туристичної галузі для соціально-економічного розвитку країни зумовлює необхідність державного управління туризмом. Разом із тим не варто переоцінювати значення туризму для соціально-економічного розвитку території, адже туристична галузь значною мірою належить до сфери послуг, надмірна залежність від якої є загрозою національній безпеці, оскільки в її основі практично завжди лежать вторинні потреби, які у кризових ситуаціях втрачають своє значення і на перше місце виходять первинні потреби, які продукуються матеріальним виробництвом. Тому державна політика в галузі туризму в умовах глобалізації повинна чітко визначити місце туризму в галузевій структурі національної чи регіональної економік, щоб усунути надмірну залежність від галузі, яка характеризується високим ступенем мінливості внаслідок впливу екзогенних чинників, свідками яких став весь світ за останні роки.

Метою вивчення дисципліни є формування системи теоретичних знань та прикладних вмінь і навичок щодо методологічного апарату державної політики в галузі туризму в умовах глобалізації для вирішення конкретних економічних завдань, що виникають у сфері туристичної індустрії.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння теоретичних засад наукових досліджень щодо державної політики в галузі туризму;
- оволодіння практичними навичками щодо використання методологічного апарату державної політики в галузі туризму в умовах глобалізації для вирішення конкретних економічних завдань, що виникають у сфері туристичної індустрії.

Об'єктом навчальної дисципліни є державна політика в галузі туризму.

Предметом навчальної дисципліни є принципи, форми і методи державної політики в галузі туризму в умовах глобалізації.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук,	Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу нових знань, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем історії розвитку та сучасного стану наукових знань і методологічної парадигми досліджень галузі туризму, оволодіння

які формують знання з туризму і рекреації, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.	термінологією з досліджуваного наукового напрямку. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері туризму і рекреації на основі системного наукового та крос-культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. Здатність до проведення досліджень на рівні сучасних вимог, яке призводить до нових знань та формування системного наукового світогляду. Вміння виявляти, ставити та вирішувати наукові і науково-прикладні завдання; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері туризму і рекреації, оцінювати та забезпечувати якість й результативність досліджень. Здатність до науково-організаційної діяльності та управління науково-дослідницькими проєктами. Розуміння туризму як цивілізаційного феномену, що поєднує геопросторові, соціокультурні, еколого-економічні, організаційно-управлінські явища та процеси на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях. Знання та розуміння предметної області туризмознавчих досліджень, методів науково-дослідної діяльності з туризму і рекреації та їх адекватне застосування для обґрунтованого вирішення поставлених завдань. Розуміння сутності наукового пізнання в сфері туризму та рекреації, здатність до визначення проблемного поля та формулювання наукових і науково-практичних задач, вміння реалізовувати взаємозв'язок наукового знання з практикою рекреаційно-туристичної діяльності. Здатність до особистої відповідальності та автономної ініціативи в складних і непередбачуваних ситуаціях, у професійних або еквівалентних контекстах, пов'язаних із організаційно-управлінською діяльністю чи спеціальною освітою.
Формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень, моделювання, наявні літературні	Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу нових знань, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем історії розвитку та сучасного стану наукових знань і методологічної парадигми досліджень галузі туризму, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність до проведення досліджень на рівні сучасних вимог, яке призводить до нових знань та формування системного наукового світогляду. Вміння виявляти, ставити та вирішувати наукові і науково-прикладні завдання; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності.

дані.	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері туризму і рекреації, оцінювати та забезпечувати якість й результативність досліджень. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у туризмі і рекреації та дотичних до них галузях знань і міждисциплінарних напрямках, що можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з туризму та суміжних наук. Розуміння туризму як цивілізаційного феномену, що поєднує геопросторові, соціокультурні, еколого-економічні, організаційно-управлінські явища та процеси на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях. Знання та розуміння предметної області туризмознавчих досліджень, методів науково-дослідної діяльності з туризму і рекреації та їх адекватне застосування для обґрунтованого вирішення поставлених завдань. Розуміння сутності наукового пізнання в сфері туризму та рекреації, здатність до визначення проблемного поля та формулювання наукових і науково-практичних задач, вміння реалізовувати взаємозв'язок наукового знання з практикою рекреаційно-туристичної діяльності.
Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми у сфері туризму і рекреації.	Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу нових знань, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем історії розвитку та сучасного стану наукових знань і методологічної парадигми досліджень галузі туризму, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері туризму і рекреації на основі системного наукового та крос-культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. Здатність до проведення досліджень на рівні сучасних вимог, яке призводить до нових знань та формування системного наукового світогляду. Вміння виявляти, ставити та вирішувати наукові і науково-прикладні завдання; оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності. Здатність до організації та проведення навчальних занять у аудиторному та дистанційному форматі з використанням спеціалізованого програмного забезпечення та міжнародних освітніх онлайн-платформ (MOOCs). Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері туризму і рекреації, оцінювати та забезпечувати якість й результативність досліджень. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у туризмі і рекреації та дотичних до них галузях знань і міждисциплінарних напрямках, що можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з туризму та суміжних наук.

	и науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. Розуміння сутності наукового пізнання в сфері туризму та рекреації, здатність до визначення проблемного поля та формулювання наукових і науково-практичних задач, вміння реалізовувати взаємозв'язок наукового знання з практикою рекреаційно-туристичної діяльності. Здатність до особистої відповідальності та автономної ініціативи в складних і непередбачуваних ситуаціях, у професійних або еквівалентних контекстах, пов'язаних із організаційно-управлінською діяльністю чи спеціальною освітою.
Розв'язувати науково значущі проблеми туризму і рекреації з дотриманням норм академічної етики і доброчесності, з урахуванням соціальних, економічних, екологічних, правових аспектів	Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері туризму і рекреації на основі системного наукового та крос-культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у науковій діяльності. Набуття універсальних навичок дослідника, мовних компетентностей, зокрема здатності спілкуватися державною (українською) та іноземною (ними) мовами як усно, так і письмово, достатньої для представлення і обговорення результатів власного наукового дослідження, обговорення результатів своєї наукової роботи та для повного розуміння іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень. Здатність до організації та проведення навчальних занять у аудиторному та дистанційному форматі з використанням спеціалізованого програмного забезпечення та міжнародних освітніх онлайн-платформ (MOOCs). Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у туризмі і рекреації та дотичних до них галузях знань і міждисциплінарних напрямках, що можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з туризму та суміжних наук. Здатність до особистої відповідальності та автономної ініціативи в складних і непередбачуваних ситуаціях, у професійних або еквівалентних контекстах, пов'язаних із організаційно-управлінською діяльністю чи спеціальною освітою.
Розробляти і реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику, керувати дослідницькою,	Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу нових знань, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем історії розвитку та сучасного стану наукових знань і методологічної парадигми досліджень галузі туризму, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність працювати в міжнародному контексті. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері туризму і рекреації на основі системного наукового та крос-культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. Набуття універсальних навичок дослідника, мовних компетентностей, зокрема здатності спілкуватися державною (українською) та іноземною (ними) мовами як усно, так і письмово, достатньої для представлення і обговорення результатів власного наукового дослідження, обговорення результатів своєї наукової роботи та для повного розуміння

інноваційною, інвестиційною та проектною діяльністю	іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень. Здатність до організації та проведення навчальних занять у аудиторному та дистанційному форматі з використанням спеціалізованого програмного забезпечення та міжнародних освітніх онлайн-платформ (MOOCs). Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземними мовами, розуміти іншомовні наукові тексти за напрямом досліджень. Здатність до науково-організаційної діяльності та управління науково-дослідницькими проектами. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. Здатність до особистої відповідальності та автономної ініціативи в складних і непередбачуваних ситуаціях, у професійних або еквівалентних контекстах, пов'язаних із організаційно-управлінською діяльністю чи спеціальною освітою.
Здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати проекти в сфері туризму та рекреації; здійснювати аналіз туристичних потоків регіону, визначати найперспективніші ринки міжнародного туризму; визначати головні чинники позитивного та негативного впливу на рівень інвестиційної привабливості туристичної галузі регіону, визначати пріоритети у реалізації бізнес-проектів туристичної сфери.	Здатність працювати в міжнародному контексті. Набуття універсальних навичок дослідника, мовних компетентностей, зокрема здатності спілкуватися державною (українською) та іноземною (ними) мовами як усно, так і письмово, достатньої для представлення і обговорення результатів власного наукового дослідження, обговорення результатів своєї наукової роботи та для повного розуміння іншомовних наукових текстів з рекреаційно-туристичних і суміжних досліджень. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері туризму і рекреації, оцінювати та забезпечувати якість й результативність досліджень. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у туризмі і рекреації та дотичних до них галузях знань і міждисциплінарних напрямках, що можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з туризму та суміжних наук. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземними мовами, розуміти іншомовні наукові тексти за напрямом досліджень. Здатність до науково-організаційної діяльності та управління науково-дослідницькими проектами.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного управління туристичною діяльністю в Україні

Тема 1. Сутність та принципи державного управління в Україні

1.1. Держава: сутність, ознаки.

Поняття держави, основні ознаки держави. Форми держави (форма державного правління, форма державного устрою, форма державного режиму). Види державного устрою. Державний лад і державна влада.

1.2. Основні напрями діяльності (функції) держави.

Функції держави. Форми і методи реалізації функцій держави. Орган держави, загальні та специфічні ознаки органів держави. Види органів держави.

1.3. Сутність державного управління, державного регулювання та державного контролю.

Характеристика категорій "державне управління", "державна політика", "державний контроль". Державне управління як вид соціального управління. Поняття державного управління. Основні риси управлінської діяльності. Контроль як функція державного управління. Принципи контролю.

1.4. Мета, функції та принципи державного управління.

Основні цілі державного управління. Завдання державного управління. Характеристика функцій державного управління. Характеристика принципів державного управління.

1.5. Форми і методи державного управління.

Поняття форм державного управління. Характеристика основних форм державного управління. Поняття методів державного управління, їх класифікація. Переконавання та примус у державному управлінні. Методи прямого і непрямого управління. Адміністративні й економічні методи. Регулювання, загальне керівництво і безпосереднє управління.

Тема 2. Державна туристична політика України

2.1. Зміст державної туристичної політики України.

Визначення змісту державної туристичної політики, державного управління та державного регулювання туристичної галузі. Основна мета та стратегічні завдання державної туристичної політики. Характеристика державної туристичної політики. Принципи державного управління

туристичною діяльністю. Функції та методи державного управління туристичною діяльністю.

2.2. Об'єкти державного управління.

Характеристика об'єктів державного управління: туристична галузь загалом; туристично-рекреаційний регіон; окремі види туризму; потреби реальних і потенційних туристів.

2.3. Класифікація органів державного управління у сфері туризму та їх функції.

Характеристика органів державного управління туристичною діяльністю. Дослідження функцій центральних і місцевих органів влади у сфері туризму.

Тема 3. Механізм державного управління туристичною діяльністю

3.1. Механізм державного управління туристичною галуззю та його складових.

Дефініція механізму державного управління туристичною діяльністю. Концептуальне розуміння механізму державного управління. Складові механізму державного регулювання туристичної діяльності. Основи принципи механізму державного управління туристичною діяльністю. Організаційне забезпечення механізму державного управління туристичною галуззю.

3.2. Джерела інформаційного забезпечення механізму державного управління туристичною галуззю.

Зміст інформаційного забезпечення механізму державного управління туристичною діяльністю. Переваги і недоліки джерел інформаційного забезпечення механізму державного управління туристичною галуззю. Інформаційні потреби різних категорій користувачів у сфері туризму. Характеристика заходів із удосконалення інформаційного забезпечення.

3.3. Сучасні тенденції розвитку туристичної галузі регіону в контексті реалізації механізму державного управління.

Особливості реалізації механізму державного управління на регіональному рівні на прикладі Харківської області.

Тема 4. Державні та регіональні програми розвитку туризму

4.1. Стратегія розвитку туристичної галузі в Україні.

Програмно-цільовий метод та особливості його застосування в туризмі. Державні програми розвитку туризму в Україні та аналіз їх виконання. Концепція розвитку туризму і курортів в Україні. Особливості розвитку санаторно-курортної галузі. Концепція розвитку виставково-ярмаркової діяльності.

4.2. *Стратегічні програми розвитку туризму регіонів.* Комплексне управління розвитком територій. Регіональна рекреаційно-туристична політика та інструменти її реалізації. Послідовність розроблення та структура стратегічних документів розвитку туристичної галузі на місцевому рівні. Інтеграція державних і регіональних інтересів та відносин у рекреаційно-туристичній сфері. Мобілізація ресурсів для забезпечення цілеспрямованого розвитку територіальної рекреаційної системи в господарському комплексі регіону.

4.3. *Ефективність та результативність програм розвитку.*

Прогнозування та планування розвитку туристичної галузі. Критерії оцінювання, кількісні та якісні показники реалізації програм. Економічні, соціальні, екологічні результати та порядок їх вимірювання. Розрахунок економічної ефективності туристичних програм.

Тема 5. Організаційні механізми регулювання сфери туризму України у контексті глобалізації

5.1. *Міжнародний досвід застосування основних підходів регулювання у сфері туризму.*

Доцільність державного регулювання у сфері туризму. Фактори, що впливають на державну політику у сфері туризму в умовах глобалізації. Розповсюдження моделей державного регулювання у сфері туризму по макрорегіонах світу

5.2. *Сучасна система органів управління, що впливають на політику держави у сфері туризму, їх структура та повноваження.*

Процеси міжнародного рівня у галузі туризму, що впливають на державну політику України. Роль міжнародних конвенцій, протоколів, рішень. Повноваження центральних та місцевих державних органів у сфері туризму. Інструменти реалізації державної політики у галузі туризму.

5.3. *Напрями вдосконалення макроекономічного регулювання розвитку сфери туризму в Україні.*

Економічне обґрунтування змісту завдань Департаменту туризму та курортів. Питання залучення національних та іноземних інвестицій у розвиток індустрії туризму. Спрощення та гармонізація податкового, митного, прикордонного та інших видів регулювання

Змістовий модуль 2

Організаційні механізми регулювання сфери туризму України у контексті міжнародного досвіду

Тема 6. Зарубіжний досвід правового забезпечення державного управління туристичною діяльністю

6.1. Державне управління у сфері туризму за кордоном.

Дослідження моделей державного управління туристичною діяльністю у світі. Законодавство та структура державного туристичного сектору країн Європейського Союзу. Державна туристична політика у Великобританії та у країнах Співдружності. Особливості американського та азійського підходів до управління туристичним сектором.

6.2. Адаптація національного законодавства України до вимог ЄС.

Європейська інтеграція України як пріоритетний напрям зовнішньої політики держави. Мета та завдання адаптації законодавства до європейських стандартів якості туристичних послуг. Механізм досягнення Україною вимог критеріїв набуття членства в Європейському Союзі.

6.3. Розроблення стратегії розвитку туризму.

Особливості програмування туристичної діяльності в країнах світу. Політика в сфері оподаткування. Пільгове кредитування інвестиційних проектів. Субсидіювання суб'єктів туристичної діяльності.

Тема 7. Організаційно-правові передумови інтеграційних процесів у туризмі

7.1. Передумови, мотиви та цілі інтеграційних процесів у туризмі.

Визначення та характеристика основних причин інтеграції: ефект масштабу виробництва, високі комерційні ризики на ринку туристичних послуг, концентрація капіталу.

7.2. Організаційні форми інтеграції в туризмі.

Визначення понять "інтеграція" "інтеграційна структура". Організаційні форми інтеграційних структур у туризмі: асоціації, корпорації, концерни, консорціуми. Вертикальна та горизонтальна інтеграція. Інтеграційні процеси в готельній індустрії.

Тема 8. Державно-приватне партнерство в туризмі

8.1. Формування відносин системи державно-приватного партнерства (ДПП) у галузі туризму України.

Поняття та моделі ДПП у туризмі. Причини та роль ДПП у розвитку туристичних дестинацій. Приватний сектор у покращенні рівня послуг під час ДПП. Створення інфраструктурних об'єктів у особливій економічній зоні туристично-рекреаційного типу на основі ДПП. Узгодження інтересу сторін ДПП.

8.2. Правове регулювання державно-приватного партнерства.

Законодавство України в області державно-приватного партнерства.

Договірні відносини в державно-приватному партнерстві. Розподілення ризиків

у різноманітних моделях ДПП для фінансування туристичних проєктів.

8.3. Розвиток державно-приватного партнерства в галузі туризму.

Заходи з упровадження ДПП в Україні. Сфера застосування, порядок формування та впровадження проєктів державно-приватного партнерства в галузі туризму. Оцінювання ефективності ДПП. Фактори, що впливають на ефективність партнерств.

Тема 9. Туристичні кластери як інноваційний напрям макроекономічного регулювання туристичного бізнесу

9.1. Кластери як об'єкт стратегічного регулювання розвитку туристичної галузі.

Визначення поняття кластеру. Теорія кластеризації. Основні характеристики кластеру. Позитивні ефекти розвитку кластерів як форми регулювання економічних відносин.

9.2. Напрями кластерної політики держави.

Ступінь втручання держави у процес кластеризації. Кластерна політика країн ЄС. Типи кластерної політики. Правові засади створення та функціонування кластерів в Україні.

9.3. Існуючі і перспективні кластери туристичної сфери країни

Передумови створення туристичних кластерів. Туристичні кластери та їх характеристика. Причини створення та занепаду кластерів. Комплекс заходів щодо створення нових кластерів. Перспективні напрямки розвитку туризму в окремих зонах України.

Тема 10. Еколого-економічні пріоритети макрорегулювання туристичної сфери України

10.1. Нормативно-правий досвід європейських країн у сфері екологічної безпеки туристичної діяльності

Світовий досвід і досвід країн ЄС у залягодженні протиріч використання берегової зони. Принципові методологічні положення природокористування у прибережних регіонах. Прибережне і морське просторове планування. Політика впровадження нових нормативно-правових механізмів для підвищення екологічної безпеки туристичної діяльності в Україні.

10.2. Особливості формування екологічного каркасу рекреаційних територій України

Напрями реалізації екологічної політики держави. Загальнодержавна програма формування національної екомережі України. Екологізація туристичних послуг.

Перелік практичних (семінарських) занять за навчальною дисципліною наведено в табл.2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) занять

Назва завдання	Зміст
<i>Тема 1. Сутність та принципи державного управління в Україні</i>	
<i>Практичне завдання 1.1</i>	Дискусія: Основні риси управлінської діяльності. Контроль як функція державного управління. Принципи контролю."
<i>Тема 2. Державна туристична політика України.</i>	
<i>Практичне завдання 2.1</i>	Дискусія: Об'єкти державного управління: туристичної галузі загалом; туристично- рекреаційнийних регіонів; окремих видів туризму; потреб реальних і потенційних туристів.
<i>Тема 3. Механізм державного управління туристичною діяльністю.</i>	
<i>Робота в малих групах</i>	Обговорення механізму державного управління туристичною діяльністю.
<i>Практичне завдання 3.1</i>	Дискусія: «Сукупність методів, засобів та інструментів впливу держави на туристичну діяльність»
<i>Тема 4. Державні та регіональні програми розвитку туризму</i>	
<i>Практичне завдання 4.1</i>	Дослідження та аналіз виконання регіональних програм розвитку туризму
<i>Тема 5. Організаційні механізми регулювання сфери туризму України у контексті глобалізації</i>	
<i>Практичне завдання 5.1</i> <i>Написання есе за темою</i>	«Фактори, що впливають на державну політику у сфері туризму в умовах глобалізації»"
<i>Тема 6. Зарубіжний досвід правового забезпечення державного управління туристичною діяльністю</i>	

<i>Практичне завдання 6.1</i>	Дослідження моделей державного управління туристичною діяльністю у світі. Законодавство та структура державного туристичного сектору країн Європейського Союзу. Особливості американського та азійського підходів до управління туристичним сектором.
<i>Тема 7. Організаційно-правові передумови інтеграційних процесів у туризмі</i>	
<i>Семінар-дискусія</i>	Питання " Інтеграційні процеси в індустрії туризму ".
<i>Тема 8. Державно-приватне партнерство у туризмі.</i>	
<i>Практичне завдання 8.1</i>	Виконання індивідуального завдання «Ресурсно-туристичний потенціал території України для розвитку державно-приватного партнерства»
<i>Тема 9. Туристичні кластери як інноваційний напрям макроекономічного регулювання туристичного бізнесу</i>	
<i>Семінар-дискусія</i>	1. Кластерна політика країн ЄС. 2. Правові засади створення та функціонування кластерів в Україні
<i>Тема 10. Лекція проблемного характеру. Еколого-економічні пріоритети макрорегулювання туристичної сфери України</i>	
<i>Семінар-дискусія:</i>	1. Передумови створення туристичних кластерів. Причини створення та занепаду кластерів. 2. Туристичні кластери та їх характеристика.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл.

3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
<i>Тема 1. Сутність та принципи державного управління в Україні</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань за темою
<i>Тема 2. Лекція проблемного характеру. Державна туристична політика України</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань за темою

<i>Тема 3. Механізм державного управління туристичною діяльністю. Робота в малих групах</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань за темою
<i>Тема 4. Державні та регіональні програми розвитку туризму</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань за темою
<i>Тема 5. Організаційні механізми регулювання сфери туризму України у контексті глобалізації</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань за темою
<i>Тема 6. Зарубіжний досвід правового забезпечення державного управління туристичною діяльністю</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань за темою
<i>Тема 7. Організаційно-правові передумови інтеграційних процесів у туризмі</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань за темою
<i>Тема 8. Державно-приватне партнерство у туризмі</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань за темою
<i>Тема 9. Туристичні кластери як інноваційний напрям макроекономічного регулювання туристичного бізнесу</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань за темою
<i>Тема 10. Лекція проблемного характеру. Еколого-економічні пріоритети макрорегулювання туристичної сфери України</i>	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; виконання практичних завдань за темою

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

- Словесні (лекція (Тема 1, 3, 4,5,6, 7, 8 9), проблемна лекція (Тема 2, 10);
- Наочні (демонстрація (Тема 1-10);
- Робота в малих групах (Тема 3).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів: для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах диференційованого заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: завдання за темами (40 б.); презентації / доповіді (18 б.), есе (17 б.), письмова контрольна робота (10 б.); наукова робота (15 б.).

Семестровий контроль: Залік.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Верховна Рада України. (1995). *Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 № 324/95-ВР (в редакції зі змінами)*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
2. Верховна Рада України. (2004). *Закон України «Про державні цільові програми» від 18.03.2004 № 1621-IV (в редакції зі змінами)*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15>
3. Верховна Рада України. (2021). *Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про туризм” щодо розширення кола суб’єктів надання готельних послуг» від 29.04.2021 № 1441-IX*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1441-20>
4. Кабінет Міністрів України. (2019). *Постанова № 1162 від 24 грудня 2019 р. «Деякі питання діяльності Державного агентства розвитку туризму України»*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1162-2019-%D0%BF>
5. Кабінет Міністрів України. (2017). *Розпорядження № 168-р від 16 березня 2017 р. «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року»*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80>
6. Державне регулювання соціальної сфери [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Ю. В. Сотнікова; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. — Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/30338>

Додаткова

7. Pearce, D.G. (2024). National Tourism Organization and Administration. In: Jafari, J., Xiao, H. (eds) *Encyclopedia of Tourism*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-74923-1_483
8. Yuan, S., Zhu, J., Ma, C. et al. The evolutionary game of national park tourism development and governance: public supervision, government regulation and tourism enterprise. Springer, Environ Dev Sustain (2024). <https://doi.org/10.1007/s10668-024-04458-z>
9. Ignatieva I., Serbenivska A., Orel A., Bieloborodova M., Bondarenko L. Innovative Approaches in the System of Regional Development Strategizing. *Review of Economics and Finance*. 2022. Vol. 20. P. 605-611. <https://doi.org/10.55365/1923.x2022.20.69>
10. Olshanska, N., & Puzyrova, P. (2023). The tourist industry of Ukraine in the post-war period: Key directions of recovery and factors of influence in the European vector of development. *Business and Economic Horizons*, 19(1), 45–56. <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2023.6.10>
11. Проблеми адаптації економічної політики України до екзогенних змін [Електронний ресурс] : монографія / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, М. А. Мащенко [та ін.]; за заг. ред. М. А. Мащенко. — Електрон. текстові дан. (3,49 МБ). — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. — 367 с. : іл. — Загол. з титул. екрану. — Бібліогр.: с. 346-363. — Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29580>

12. Ахмедова, О. О. Теоретичні та прикладні засади державної політики у сфері забезпечення безпеки туристичної галузі (вітчизняний та закордонний досвід). Публічне урядування, 2022, №2 (30). С. 10-15. [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-2\(30\)-1](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-2(30)-1)
13. Ахмедова О.О. Шляхи забезпечення безпеки туристичної галузі на регіональному рівні. Науково-виробничий журнал "Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування", 2022 р., № 2 (76) С. 19 -24. http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/2_2022/3.pdf
14. Ахмедова, О. О. Збереження туристичної культурної спадщини України: державно-управлінський аспект. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. Розділ 2: Механізми публічного управління, № 3 (2022), С.26-31 DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.3.4>
15. Ахмедова О.О., Єрмаков І.О. Публічне управління у галузі туризму та гостинності в умовах невизначеності. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права / Розділ 2 Механізми публічного управління, № 5 (2024): <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/663/598>
16. Martins, M., Costa, C.S., Costa, R. (2023). Tourism Versus Local Public Administration: Research Trends through Bibliometric Analysis. In: Carvalho, J.V., Abreu, A., Liberato, P., Peña, A. (eds) Advances in Tourism, Technology and Systems. Smart Innovation, Systems and Technologies, vol 345. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-99-0337-5_25
17. Ахмедова О. О., Помаза-Пономаренко А. Л. Цифровізація державного сектору як чинник ефективного публічного управління. Наукові перспективи. Випуск No 2 (56) 2025, С. 84-95 [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2\(56\)-84-94](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-2(56)-84-94)
18. Розвиток індустрії туризму як складова розбудови регіонів / Мельниченко О.А., д.держ.упр., проф., Ахмедова О.О., к.держ.упр., доц.) (1 ум. др. арк. / 0,5 ум. др. арк. власного внеску) / Державна економічна політика регіонального розвитку: монографія за заг. ред. д.держ.упр., проф. М. А. Латиніна. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2017 – 420 с. ISBN 978-966-390-132-9.
19. Ахмедова О.О. Можливості використання міжнародного досвіду державного регулювання у сфері туризму в Україні // Вісник Національного університету цивільного захисту України : зб. наук. пр. – Х.: Вид-во НУЦЗУ, 2016. – Вип. 1 (4). – 307 с. – (Серія "Державне управління"). – С. 32-37. RePEc (США) Index Copernicus.
20. Ахмедова О.О., Стрижак О.О. Державноуправлінські аспекти формування професійних компетентностей спеціалістів сфери туризму. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2019. Вип. 1 (10). С. 241-251.
21. Akhmedova, O. (2018) Methodical Approaches to Planning of the State Policy of Sustainable Development of the Regions // O. Akhmedova, I. Khmyrov, S. Moroz / Past & Present, Issue 1 (2), Volume 241. Oxford University Press, - p.p.

22. Никифоров А. Є. Державна політика сприяння конкуренції на цифрових ринках [Електронний ресурс] / А. Є. Никифоров, Н. В. Погуда // Публічне управління і адміністрування в Україні. – 2023. – Вип. 37. — Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/31382>
23. Тишко Д.Ф. Державна політика забезпечення розвитку медичного туризму : монографія / Д.Ф. Тишко. — Житомир : ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2024. — 300 с.
24. Галасюк В. В. Державне регулювання трансформації національної економіки [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук : спец. 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» / В. В. Галасюк ; ВНЗ «Нац. акад. упр.» — Київ, 2019. — 32 с. : іл. — Бібліогр.: с. 25–29. <https://library-service.com.ua:8443/khkhneu/DocumentDescription?docid=KhKNEU.BibRecord.203746>

Інформаційні ресурси

25. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму. — Режим доступу : <http://www.weforum.org>.
26. Офіційний сайт Державної служби статистики України. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
27. Офіційний сайт Національного банку України. — Режим доступу : www.bank.gov.ua.
28. Офіційний сайт Світової ради з подорожей та туризму. — Режим доступу : <http://www.wttc.org>.
29. Офіційний сайт Статистичного комітету ООН. — Режим доступу : <http://data.un.org>.